

Vnitřní směrnice č. 2.5

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ - školní družina

Naše školní družina je les,...

... různé stáří stromů, jejich velikost, síla, schopnosti, to vše žije jako tvořivý celek. Matečný strom posílá i přijímá informace, zajišťuje dostatek výživy semenáčkům a mladým stromům. Některým stromům se daří na silné pozici s dostatkem světla, jiným při okraji. Některé stromy prospívají v těsné blízkosti, jiné potřebují kolem sebe dostatek místa. Každý strom dostává podporu, a les tak pomalu roste.

Spolu s tím, jak roste les, rozvíjejí se příležitosti ke spolupráci s živočichy, houbami, rostlinami, s blízkým i vzdálenějším okolím. Někdy v lese prší, někdy svítí slunce, mrzne nebo fouká. Les dál roste v přátelském rozhovoru s tím, co přichází a odpovídá.

Les se stává nádhernou a vyhledávanou součástí okolí, kde se daří dobře všemu živému.

V písničkách ptáček slyšíme radost, vděčnost a oslavu Hnízda – místa, kde mláďata dostanou ochranu, podporu a inspiraci, aby v síle roztáhla křídla k letu.

“ Málokdy se ve decká zjištění k nějaké otázce shodují tak jasně. Zeleň tvoří základní součást zdravého prostředí pro život člověka.”

Frances E. Kuo, 2010

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2	CÍLE ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY	5
3	ZPŮSOB PŘIHLÁŠENÍ A ODHLÁŠENÍ	8
4	MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	8
5	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY	8
6	EKONOMICKÉ PODMÍNKY	8
7	PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	8
8	CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD	9
9	FORMY VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD	11
10	VZDĚLÁVACÍ TÉMATA	12
11	PODMÍNKY PRO ČINNOST ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	14
12	HODNOCENÍ	14
13	BEZPEČNOST PŘI ČINNOSTECH VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ	14
14	PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ	16
15	PŘÁVA A POVINNOSTI DĚTÍ A PRAVIDLA SOUŽITÍ	17

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název:	ŽŠ a LMŠ Hnízdo - škola, která voní lesem
Sídlo:	Ostravice 906, 739 14 Ostravice
Zázemí:	Ostravice 906, 739 14 Ostravice
IČO:	17124620
Telefon:	724 360 333
Rezortní identifikátor:	691015929
Zřizovatel:	Hnízdo Beskydy z.s.
Adresa:	Ostravice 906, 739 14 Ostravice
IČO:	08891303
Telefon:	724 360 333
Typ zařízení:	Školní družina
Kapacita ŠD:	30 dětí, jedno oddělení
Ředitelk ŽŠ a LMŠ	MGR. PATRIK ILLY
Provozní doba	pondělí až středa - 7.00 - 8.30, pondělí až čtvrtek - 15.00 - 17.00 (respektive podle poptávky rodičů, které se budeme přizpůsobovat)
Zpracovala:	Mgr. Dagmar Stodůlková, upravila Ing. Zuzana Oceánská (leden 2023)
Účinnost od:	1.9.2022

Řád školní družiny: Úplné znění školního řádu je k dispozici ve ŠD, na webu školy a v zázemí pracovníků.

Podpis a razítko ředitelky školy:

2. CÍLE ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

Zaměřujeme se zejména na podporu kompetencí potřebných pro život:

Kompetence k řešení problému

- Dokáže samostatně vyřešit problém, nebo dokáže požádat o pomoc druhého.
- Nenechá se odradit případným nezdarem a hledá další řešení.
- Všímá si problému druhých, umí nabídnout řešení.
- Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.
- Umí vyhledat informace k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Umí se souvisle vyjádřit mluveným slovem.
- Nebojí se vyjádřit svůj názor.
- Naslouchá názorům druhých, rozumí jim a respektuje je.
- Dokáže vést dialog.
- Využívá získané dovednosti ke spolupráci.
- Umí pracovat s informacemi.
- Dokáže vhodně argumentovat a obhájit své názory.
- Dokáže prezentovat sebe sama a svoji práci slovním projevem.

Kompetence sociální

- Má upevněny hygienické návyky.
- Je ohleduplný k okolí a ochotný pomoci druhým.
- Vyjadřuje své názory.
- Umí jednat s dospělými i vrstevníky.

- Spolupracuje v kolektivu.
- Umí přijímat názory druhých, respektuje je a spolupracuje při řešení problému.

Kompetence občanská

- Respektuje druhé.
- Respektuje odlišnosti – osobní, kulturní, náboženské.
- Dokáže pomoci v tísni – přiměřeně okolnostem.
- Dokáže odolat psychickému nátlaku.
- Dokáže odolat nátlaku druhých, i větší skupiny, v situacích se kterými nesouhlasí.
- Uvědomuje si, že za své činy má odpovědnost.
- Zná svá práva a povinnosti.
- Je ohleduplný k přírodě.
- Uvědomuje si hodnotu svého majetku i majetku ostatních .

Kompetence pracovní

- Používá bezpečné pracovní pomůcky a vybavení.
- Dokáže pracovat podle instrukcí a návodu.
- Váží si práce své i ostatních.
- Umí udržovat pořádek ve svých věcech a na svém pracovním místě.
- Umí dokončit a zhodnotit práci svou a druhých.

Kompetence k trávení volného času

- Umí si vybrat zájmové činnosti podle svých možností a zálib.

- Rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času.
- Umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.
- Má automatický návyk chodit do přírody.

Terminologie

Ve školní družině nepoužíváme pojem vychovatel, ale průvodce. Děti oslovují průvodce křestními jmény.

Docházka do školní družiny

Docházka do školní družiny je není za úplantu, určena je především žákům 1. stupně základní školy. Za předpokladu volné kapacity školní družinu mohou navštěvovat rovněž žáci vyšších ročníků. Žáci jsou přijati na základě odevzdané přihlášky a schválení výběrovým řízením, na jehož základě je vystaveno Rozhodnutí o přijetí do ŠD, které je sděleno rodičům. Všichni přítomní žáci jsou povinni se řídit řádem školní družiny.

Program školní družiny

Školní družina se aktivně zapojuje do přípravy a průběhu všech činností základní školy od výzdoby školy, výzdoby školy, pořádání nejrůznějších akcí, jarmarků, apod.

Školní družinu využívají i žáci 2.stupně, kteří nemají odpovídající dopravní spojení domů, ale také žáci čekající na kroužky nebo odjezdy autobusů po odpoledním vyučování. Činnost družiny je volena tak, aby se do ní mohli i přes věkové rozdíly zapojit všichni žáci.

Družina je dobře vybavena společenskými hrami, hračkami pro kluky i děvčata. Děti mají dostatek potřeb pro výtvarnou i rukodělnou činnost. Děti mají aktivity v rámci ŠD převážně venku.

Každoročně jsou uvolňovány finanční prostředky k obnově nebo doplnění vybavení družiny.

3. ZPŮSOB PŘIHLÁŠENÍ A ODHLÁŠENÍ

Do školní družiny jsou děti zařazovány na základě písemné přihlášky. O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy. Zápis do školní družiny probíhá v měsíci červnu. V průběhu školního roku lze dítě přihlásit, jen pokud nejsou oddělení naplněna do plného počtu. Při opakovaném porušování Řádu školní družiny, ohrožování zdraví a bezpečnosti ostatních, může být žák ze ŠD vyloučen. O vyloučení žáka rozhoduje ředitel školy.

4. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Oddělení Školní družiny má k dispozici jednu místnost vybavenou stolními hrami, stavebnicemi, různými hračkami, dětskými knihami a časopisy apod. Dále mohou být pro potřeby školní družiny použity místnosti, které jsou vybaveny výtvarnými a didaktickými pomůckami, radiomagnetofonem s CD přehrávačem a počítači.

ŠD využívá také školního hřiště, prostoru před školou, školní zahrady a lesa. Může využít počítačovou učebnu, učebnu výtvarné výchovy a dílnu.

5. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina slouží k odpočinkové, zájmové a sportovní činnosti. Provoz je stanoven tak, aby pokrýval dobu pobytu žáků dojíždějících do obce. Pro svou činnost školní družina využívá určených prostor školy, společenskou místnost a venkovní prostory – hřiště, zahrada, les.

6. EKONOMICKÉ PODMÍNKY

ŠD není poskytována za úhradu.

7. PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Průvodci v naší školní družině jsou iniciátory a průvodci dětí při nabízených činnostech, které mohou řídit přímo i nepřímo. Navozují jednotlivé činnosti, motivují děti k těmto činnostem, umožňují jim rozvíjet jejich zájmy a spolu s dětmi jednotlivé činnosti a jejich výsledky nehodnotí. Smyslem jejich práce je probouzet v dětech aktivní zájem o okolí, rozvíjet jejich přirozenou zvědavost, chuť navazovat sociální kontakty, rozvíjet komunikaci mezi dětmi. Průvodci v naší školní družině se snaží vytvořit dětem příznivé sociální prostředí. Jsou velmi úzce spojeny s činnostmi a vzdělávacím procesem školy, na který navazuje a rozvíjí jej.

8. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD

- Nabízet dětem smysluplné využití volného času.
- Rozvíjet u dětí pohybové schopnosti v oblasti jemné i hrubé motoriky.
- Učit děti mezilidské komunikaci.
- Učit děti spolupráci a toleranci.
- Učit děti každého člověka i sebe vnímat jako jedinečnou osobnost.
- vést děti k samostatnému rozhodování a tvorbě postojů.
- Rozvíjet u dětí slovní zásobu a fantazii.
- Cvičit paměť, postřeh a soustředění.
- Vytvářet u dětí vztah k místu a prostředí, ve kterém žijí.
- vést děti k tvořivosti.
- Podporovat iniciativu a spolupodílení se na volbě a tvorbě programu.
- Utvářet pracovní návyky a vztah k práci.
- vést děti k uvědomování si svých práv, povinností a pocitů.
- Posilovat u dětí pocit jistoty a sebedůvěry.

Očekávané výstupy na konci vzdělávacího období:

- Děti rozumí tomu, co znamená aktivní trávení volného času. Mají vytvořen kladný vztah k pohybu a sportování.
- Umí samostatně pracovat.
- Umí se samostatně rozhodnout. Děti jsou tvořivé a zručné.
- Mají radost z procesu tvoření.
- Umí používat pracovní a ochranné pomůcky.
- Děti mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí.
- Děti jsou seznámeny se zdravým životním stylem (stravovací návyky, pitný režim, hygienické návyky).
- Objektivně hodnotí své chování a dovedou přijímat jeho důsledky. Znají pravidla soužití.
- Dbají na svou bezpečnost a předcházejí úrazům.
- Umí se chovat zodpovědně ke svému zdraví i ke zdraví ostatních.
- Umí si zvolit zájmovou činnost podle svých možností, schopností a zájmů. Dokončí rozdělanou práci.
- Formulují své názory a postoje. Umí odpočívat a relaxovat.
- Umí naslouchat druhým a brát na ně ohledy. Aktivně se zapojují do společných činností. Umí pojmenovat svůj problém a hledat řešení.
- Dokáží druhé požádat o pomoc a také ostatním svou pomoc nabídnout. Spolupodílí se na tvorbě plánu a přípravě činnosti

9. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD

Výchovně vzdělávací činnosti v naší školní družině probíhají v souladu s Vyhláškou 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání především formou příležitostné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, podle tohoto vzdělávacího programu.

Do denního režimu jsou zahrnuty také spontánní aktivity, odpolední klidové činnosti a při pobytu venku.

Naše školní družina realizuje i příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tématickou rekreační činnost, které se mohou účastnit i žáci, kteří nejsou přihlášení do ŠD k pravidelné docházce. Jedná se většinou o jednorázové akce - besedy, ples, slavnosti, výlety, exkurze apod.

Obsah vzdělávání

V naší školní družině se zaměřujeme především na osobnostní a sociální výchovu a k trávení volného času. V návaznosti na školní vzdělávací program naší školy se snažíme nejen o rozvoj všech klíčových kompetencí, ale především o rozvíjení komunikačních a sociálních dovedností.

K dosažení stanovených cílů chceme využívat zejména těchto výchovně vzdělávacích strategií, které jsou součástí školního vzdělávacího programu:

Skupinová práce, individuální, sněm, výklad, dramatizace, projekty, práce s knihami, časopisy, vyprávění, rozhovor, pozorování, hra, práce s encyklopediemi, mapami, výstavy besedy, kvízy, křížovky, doplňovačky, skrývačky, rébusy, vycházky, pohybové aktivity, odpočinek, relaxační techniky, praktické dovednosti řešení problémových úloh, zpěv, hra na nástroje apod.

Při volbě témat činností v naší školní družině vycházíme mimo jiné také z ŠVP ZŠ Hnízdo a měsíčních témat, která vycházejí z aktuálních ročních období, reakcí na aktuální osvětová témata, témata primární prevence a environmentální témata.

10. VZDĚLÁVACÍ TÉMATA

Naše ŠD, stejně jako ZŠ je tématicky zaměřená na environmentální výchovu. Učíme se vnímat život kolem nás i v nás, a to jak v lokálním, tak v globálním měřítku.

1. Koloběh života

Téma nás zavede k otázkám zkoumání fungování Země, jejími cykly, vesmírnými principy a zákonitostmi. Na náš život nahlížíme v historických souvislostech. Staneme se cestovali v čase a mezi planetami.

2. Ptačí svět

Ptáci jsou v naší škole nevyčerpatelné téma. Děti se učí naslouchat ptačímu zpěvu, chápat význam ptáků v koloběhu života. Zamýšlíme nad jejich ochranou a životním prostorem.

3. Dobrý hospodář

S dobrým hospodařením nesouvisí pouze tvorba rodinného rozpočtu, ale také zodpovědný přístup k nakupování, recyklace, spotřeba vody, plastů, odpadové hospodářství a možné realizace podnikatelských záměrů a projektů dětí.

4. Voda kolem nás

Jsme voda. Voda, je ohrožený druh. Ponořme se do hlubin potoků, řek i moří. Společně zkoumejme koloběh vody, její zadržování v přírodě, vliv na náš organismus.

5. Co zasadí, to sklídím

Jdeme na to lokálně! Pracujeme s půdou, zahradničíme na naší krásné obrovské zahradě. nakupujeme lokálně a od farmářů. Jezdíme za nimi na exkurze. Tvoříme monokultury a učíme se pracovat s rozmanitostí.

6. Hmyzí strážci a rozkvět života

Plodnost, kterou nám hmyzí svět přináší. Společně s lupou a brašnou se vydáme na výpravy, budeme zkoumat tento mikrosvět, který je ve skutečnosti obrovským parťákem celého ekosystému a potravního řetězce. Kam a proč hmyz mizí? Co můžeme udělat pro jeho ochranu!

7. Učíme se v lese

Les a příroda jsou našimi učiteli. Pojdme se učit, jak spolu komunikovat, jak se od sebe vzájemně učit, aby nás učení bavilo a stalo se celoživotním dobrodružstvím.

8. Klima rodiny

Jsme součástí rodiny. Té úzké, ale i té široké. Jsme součástí života na této planetě. Učíme se spolu vycházet, efektivně komunikovat, hledat si své místo v prostoru. V souladu se sebou, se zdravými hodnotami.

9. Houby všude, kam se podíváš

Úžasný svět hub a jejich význam pro náš život. Ty nejnápadnější z nejnápadnějších určují klima, životní procesy. Prozkoumáme všechna možná podhoubí a jejich interakce se vším živým i neživým.

10. Nejsme tady sami

Pojdme si společně povídat o půdě. O ochraně životního prostředí a biodiverzity. Aby místo, ve kterém žijeme bylo plné dobra. A bylo šťastným místem pro život.

Změna programu vyhrazena v souvislosti s provozními podmínkami, počasím a individuálními potřebami dětí. V rámci roku

probíhají různé akce a slavnosti, které plánujeme flexibilně.

11. PODMÍNKY PRO ČINNOST ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍM POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH:

- individuální přístup
- příjemné prostředí
- rozdělení pracovních úkolů na dílčí části
- vybavení didaktickými pomůckami
- různorodá nabídka činností
- další vzdělávání pedagogických pracovníků
- možnost podílet se na tvorbě programu
- spolupráce s rodiči
- aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů a sociální a emocionální inteligence - spolupráce se školou

12. HODNOCENÍ

Hodnocení jednotlivých činností probíhá většinou formou společné diskuse s dětmi na závěr jednotlivých činností, ale také v jejich průběhu. Měřítkem pro hodnocení činností v naší školní družině je především zájem dětí účastnit se programu, jejich chuť podílet se na jeho vytváření. Dalším z měřítek jsou i rozhovory s rodiči dětí, pozorování jednotlivých dětí a jejich vývoje, sledování výsledků jejich práce.

13. BEZPEČNOST PŘI ČINNOSTECH VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

ZŠ a LMŠ Hnízdo - škola, která voní lesem | Ostravice 906, 739 14 Ostravice
zapsána v rejstříku školských právnických osob, vedeného MŠMT Karmelitská 529/5, Malá Strana, 118 12 Praha 1,
ve složce 2022 pod pořadovým číslem 016 | IČO: 17124620

Ve školní družině průvodci při všech činnostech dbá na bezpečnost dětí (nejen fyzickou, ale také sociální a emocionální) a na předcházení rizikovým situacím nebo úrazům. Vedou děti k odpovědnosti za své chování, svou bezpečnost i bezpečnost ostatních účastníků při jednotlivých činnostech.

Naši průvodci také pracují s přiměřeným rizikem, které vytváří bezpečný prostor na "hranici" možností dětí, poskytuje přirozený prostředek učení příčinou a důsledkem.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura činností a skladba zaměstnání
- dodržování pitného režimu
- zdravé prostředí užívaných prostor
- bezpečné pomůcky
- ochrana účastníků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci (ŠD je vybavena vlastní lékárníčkou), kontaktů na lékaře, praktická dovednost zaměstnanců poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky:

- příznivé sociální klima, vytváření pohody prostředí, otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhým
- respekt k potřebám jedince, činnost vycházející ze zájmu účastníků, osvojování si praktických dovedností, hlavním momentem v činnosti je všestranný prospěch dítěte
- věková přiměřenost a motivující hodnocení v soulad s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy
- spoluúčast všech dětí na plánování činnosti, na jejím řízení i následném hodnocení

- včasná informovanost žáků a jejich rodičů o činnosti školní družiny

Na začátku školního roku průvodce děti seznámí s vnitřním řádem školní družiny a společně s dětmi si určí pravidla soužití ve školní družině.

V průběhu školního roku jsou děti při jednotlivých činnostech poučeny o bezpečném chování:

- při přesunech, jak na chodbách školy, tak mimo budovu školy
- při pobytu venku a na hřišti, bazénu
- při přecházení vozovky
- na zastávkách autobusu, při vystupování, nastupování a při jízdě autobusem
- při chůzi po silnici a po chodníku
- při setkání s neznámým člověkem nebo zvířetem
- v blízkosti otevřeného ohně
- při práci s ostrými předměty (nůžky, nože apod.)
- v průběhu jednotlivých školních prázdnin
- při pohybu na náledí
- při koupání
- při zimních sportech

14. PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

V naší školní družině se zaměřujeme především na nesespecifickou primární prevenci. Naším cílem je prohlubovat dovednosti dětí, jak chránit své zdraví, rozvíjet sociální dovednosti a zdravé sociální vztahy.

Vycházíme z toho, že každá nová činnost, která dítě zaujme a pracuje na ní s nadšením, ho odvádí od stereotypu všedního dne a

touhy zkoušet nepoznané. Společně s dětmi se snažíme formou kooperativních činností vytvářet zdravé vztahy mezi dětmi navzájem, posilovat sebevědomí dětí, jejich ochotu pomáhat druhým, všimnout si lidí kolem sebe, orientovat se v krizových situacích a snažit se je řešit. V rámci výchovy k volnému času nabízíme dětem množství aktivit, na jejichž přípravě se podílejí a tím se učí najít si svou oblíbenou činnost, které se mohou ve svém volném čase věnovat.

Pracujeme také s bezpečím pohybu na sítích v on-line prostředí.

15. PRÁVA A POVINNOSTI DĚTÍ

- užívat spontánně celé prostředí školní družiny při dodržení smluvených pravidel
- vybrat si, jestli se zúčastní s vychovatelem nebo ostatními dětmi nabízených aktivit
- nerušit svým jednáním ostatní, pokud volí jinou činnost
- podílet se na plánování a vytváření programu
- podílet se na rozhodování o společných záležitostech
- vyjadřovat svůj názor, naslouchat jiným, hledat společná řešení
- podílet se na vytváření a respektování společných pravidel soužití
- nekřičet, používat vhodná slova
- umět požádat o pomoc, poděkovat
- neubližovat si, ale pomáhat, je-li třeba
- při neshodě vyjednávat
- domluvit se vždy předem na pravidlech a dodržovat je
- důvěra, pravdivost, naslouchat druhým

Obsah tohoto dokumentu je pracovní materiál. Průběžně jej obměňujeme a doplňujeme tak, aby byl aktuální.

ZŠ a LMŠ Hnízdo - škola, která voní lesem | Ostravice 906, 739 14 Ostravice
zapsána v rejstříku školských právnických osob, vedeného MŠMT Karmelitská 529/5, Malá Strana, 118 12 Praha 1,
ve složce 2022 pod pořadovým číslem 016 | IČO: 17124620